11.11.2026

Kuva (yllä): Visualisointi Syyskaurantien ja Kevätkaurankujan risteyksestä (Arkkitehtitoimisto Koan Oy, 2026)
Kuva (alla): Visualisointi Elonkokoojan lähivirkistysalueelta etelän suuntaan (Arkkitehtitoimisto Koan Oy, 2026)

Rakentamistapaohje

Lahelanpelto III
Kaava nro 3651

TUUSULA

Rakentamisen taidetta.

TUUSULAN KUNTA

ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO. 3651
RAKENTAMISTAPAOHJE

PÄIVÄTTY 11.11.2026

KORTTELIT 2290-2309, osa korttelista 2240 sekä yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue, lähivirkistys-, suojaviher-, luonnonsuojelu-, vesi-, liikenne-, pysäköinti- ja katualueet.

Rakentamistapaohjeen tarkoitus on ohjata alueen rakentumista siten, että alueelle muodostuu viihtyisä ja sopusuhtainen oma identiteetti. Rakentamistapaohje täydentää Lahelanpelto III (kaava nro 3651) asemakaavan ja asemakaavan muutoksen asemakaavamääräyksiä.

Ohje on Tuusulan kunnan tontinluovutuksessa rakentajaa ja tontin haltijaa sitova. Tontin haltijan tulee toimittaa tämä rakentamistapaohje pääsuunnittelijalle.

Ennen suunnitteluun ryhtymistä tulee pääsuunnittelijan ottaa yhteys rakennusvalvontaan. Rakennustarkastajan kanssa käytävässä neuvottelussa selvitetään tonttia koskevat asemakaavamääräykset, nämä ohjeet sekä mahdolliset muut huomioon otettavat seikat, kuten palomääräykset.

1. Korttelit

Maaseudun kulttuurimaisemaan sopeutuva pientaloalue

Lahelanpelto III kaava-alue on maastoltaan loivasti kumpuilevaa aluetta, jossa pitkät peltonäkymät päättyvät metsäsaarekkeisiin ja kasvillisuuden takaa siintäviin pientaloalueisiin. Maaston kumpuilevuus myös toisinaan peittää näkymiä. Tuusulanjoki virtaa kaava-alueen itärajalla. Tuusulanjokilaakso on osin metsittynyttä entistä maatalousmaata. Kaava-alueeseen kuuluva Tuusulanjokilaakso on maaseudun kulttuurimaisema-aluetta, joka kuuluu osaksi Ruotsinkylän kylämaisemaa. Ruotsinkylän kylämaiseman juuret ovat 1400-luvulla ja rakennuskantaa alueelle on syntynyt 1700-luvulta lähtien.

Tavoitteena on, että uudet asuinkorttelit sekä lähivirkistys- ja katualueet sopeutuvat monin paikoin avoimeen viljelymaisemaan. Julkisiin lähivirkistysalueisiin ja avoimeen maisematilaan rajautuvien kortteleiden reunat tulee suunnitella ja käsitellä erityisen huolellisesti. Olennaista on, mitä tonteilta näkyy julkiseen ulkotilaan.

Alueen katukuvalta odotetaan kylämäistä ja puutarhamaista, melko yhtenäistä ilmettä. Pääperiaatteita ovat rakennusten pienipiirteisyys, pelkistetty ja selkeälinjainen kulttuurimaisemaan sopeutuva ulkoarkkitehtuuri, rakennusten lautaverhoilu ja harjakatot sekä materiaalien ja värien yhtenäisyys ja maanläheisyys. Poikkeuksen muodostavat Lahelanrinteen asuntomessualueeseen rajautuvat korttelit, joilla rakentamista ohjaa ennen kaikkea sopeutuminen alueen olemassa olevaan rakentamiseen.

Rakennusten sijoittuminen tontilla

Rakennukset tulee asemakaavassa osoitetuissa kohdissa rakentaa rakennusalan rajaan kiinni. Etenkin tonttikatujen varsilla tällä tavoitellaan kylänraittimaista tunnelmaa, jossa rakennukset sijaitsevat melko lähellä katualuetta. Rakennusalan kadun puo-

leiseen reunaan rakentaminen jättää asukkaiden käyttöön mahdollisimman suuren piha-alueen. Rakennuksia on ohjattu paikoin rakennettavaksi kiinni myös lähivirkistysalueen puoleiseen rakennusalueen rajaan kiinni. Näin saadaan lähivirkistysalueen suuntaan aukeaville tonteille yhtenäistä rytmiä ja ilmettä.

AO-tonteilla asuinrakennuksen sekä auton säilytyspaikan ja talousrakennuksen rakennusalat on eroteltu ohjeellisella viivalla. Asuinrakennusten sekä talousrakennusten, autokatosten ja -tallien rakentaminen erikseen auttaa muodostamaan alueelle pienipiirteistä ja tarkoituksenmukaisesti pirstaloitunutta rakennuskantaa, joka mukailee perinnerakentamisen mittakaavaa. A- ja AP-korttelialueilla asuinrakennuksesta erillisiä autokatoksia tai kattamattomia autopaikkoja ei saa sijoittaa Lahelankaarteen tai Lahelanpellontien katualueiden varrelle siten, että ne muodostavat pääosan katunäkymästä. Sisäpihoille sijoitetuttuna auton säilytyspaikat eivät näy häiritsevästi avoimessa maisemassa ja katunäkymässä.

AO-tonteilla rakennusalat ulottuvat pääsääntöisesti kahden metrin päähän naapuritontin rajoista. Sallimalla rakentaminen lähelle tontin rajaa saadaan osin pienikokoisille tonteille joustavuutta rakennusten sijoitteluun. Rakennettaessa näin lähelle tontin rajoja tulee kiinnittää erityistä huomiota paloteknisiin ratkaisuihin. Asemakaavamääräysten mukaan rakennuksen seinän ollessa alle 4 metrin päässä naapuritontin rajasta tai alle 8 metrin päässä naapuritontille sijoittuvista rakennuksista on huolehdittava, että käytettävät rakenteet täyttävät voimassa olevat palotekniset vaatimukset.

Rakennusten sijoittelulla voidaan vaikuttaa alueella olevan luonnon säilymiseen. Kaavamääräysten mukaan rakennukset on sijoitettava siten, että puita ja tontin luontoarvoja säilytetään mahdollisimman paljon.

Yhtenäiseksi suunniteltavat pihakokonaisuudet sekä tonttien leikki- ja oleskelupihat

A-korttelialueilla piha-alueet suositellaan suunniteltavaksi yhtenäisinä kokonaisuuksina tonttijaosta riippumatta. Kaikille A-tonteille tulee toteuttaa leikki- ja oleskelupiha. Leikki- ja oleskelupihat voivat olla vierekkäisten A-tonttien yhteisiä. Yhtenäiset pihakokonaisuudet ja yhteiset leikki- ja oleskelupihat edistävät

asuinalueen yhteisöllisyyttä sekä edesauttavat yhteneväisten piha-alueiden muodostumisessa.

Maaston korkeusasemat rakennusten ja tonttien toteuttamisessa

Maisemalle ominainen maanpinnan luonnollinen kumpuilu tulee säilyttää aluetta rakennettaessa. Maaston luontaisten ominaisuuksien tulee olla lähtökohtana tontin suunnittelussa, ja pihan korkeusasemiin tulee kiinnittää huomiota suunnittelun alkuvaiheesta alkaen. Tontin korkeuserot käsitellään kyseisen tontin sisällä. Tontit on toteutettava siten, että ne liittyvät luontevilla korkeuksilla naapuritontteihin, viheralueisiin, katualueisiin ja muuhun ympäristöönsä.

Mikäli loivakin tontti tasataan yhteen tasoon, syntyy tonttien välille helposti hankalia korkeuseroja. Tarvittaessa korkeuseroja on mahdollista ratkaista tukimuurien avulla ja pihoille voidaan tehdä oleskeluterasseja, jotka porrastuvat maastonmuotojen mukaisesti. Tällöin pihoille on mahdollista saada tasaisia oleskelualueita ilman, että tasataan koko tontti yhteen tasoon. Maanpinta tulee muotoilla rakennuksesta poispäin viettäväksi. Tontin korkeuserot tulee käsitellä kokonaisuudessaan kyseisen tontin rajojen sisällä.

Korkeuseroja tulisi pyrkiä mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään uudisrakennuksia suunniteltaessa. Rakennukset on sovitettava maastoon, eikä luonnollista maanpinnan korkeutta saa oleellisesti muuttaa. Rinnemaastossa suositellaan rakennuksen kerrosten porrastamista maaston muotojen pienipiirteisyyden säilyttämiseksi. Tarvittaessa rakennus tulee tehdä korkeussuunnassa porrastuvaksi, jotta vältytään ylikorkeilta sokkeleilta. Kulkureittien tulee olla mahdollisimman esteettömiä.

Suojaisat pihatilat

Pihan suunnittelussa tulee ottaa huomioon mm. sen sijainti katuun, lähivirkistysalueisiin ja naapureihin nähden, mahdollisimman suotuisan pienilmaston muodostuminen sekä näkymät ympäristöön. Suojaisan pihatilan muodostumista voidaan tukea rakennusten huolellisella sijoittelulla, seinämillä, aidoilla, katoksilla, pergoloilla ja istutuksilla.

Pihojen ja asuintilojen yksityisyyden takaamiseksi asemakaavassa on osoitettu julkisivun osat, joihin ei saa sijoittaa asuinhuoneiden pääikkunoita.

Liikennemelun huomioiminen asuintonteilla

Tarvittavat melusuojaukset on toteutettava tonteilla. Kaavamääräysten mukaan rakentamislupaa varten tulee selvittää tontille kohdistuva liikennemelu, ja rakennuksiin ja piha-alueisiin kohdistuva liikennemelu tulee tarvittaessa huomioida ja ratkaista tontilla. Rakentamisluvassa tulee esittää tarvittavat ratkaisut, joilla saavutetaan Ympäristöministeriön rakennuksen ääniympäristöstä annetun asetuksen mukaiset vaatimukset. Tarvittava melusuojaus tulee toteuttaa rakennusten sijoittelulla tai muilla rakenteellisilla ratkaisuilla.

Hämeentien varrella sijaitsevat A-korttelit sijoittuvat Hämeentien liikennemelun vaikutusalueelle. Kyseisillä tonteilla sallitaan meluvallien ja -aitojen rakentaminen. Liikennemelua kantautuu jonkin verran myös Lahelankaarteeseen, Lahelanpellontielle ja Lahelantielle rajautuville tonteille. Kaavamääräysten mukaan Lahelankaarteen, Lahelanpellontien, Lahelantien ja Hämeentien suuntaan avautuvat ulko-oleskelutilat, kuten terassit ja parvekkeet, tulee lasittaa riittäviltä osin siten, että jokaisella asunnolla on melulta suojattu asuntopiha tai parveke.

Hämeentieltä kantautuva melu on torjuttavissa rakenteellisesti siten, että sisätilojen ohjearvot eivät ylity. Myös muiden asuinrakennusten kohdalla voidaan olettaa tavanomaisen seinärakenteen olevan riittävä, jotta sisätilojen ohjearvot eivät ylity. Rakennuksien käyttämistä melusuojauksen osana suositellaan Hämeentien melualueella sekä Lahelankaarteen ja Lahelanpellontien varsilla. Riittävän yhtäjaksoisena toteutettu, muurimainen rakentaminen suojaa kortteleiden piha-alueita liikennemelulta.

Alueelle toteutettavat meluvallit ja -aidat tulee sovittaa maisemaan. Meluvallit tulee sovittaa maisemaan istutuksin. Meluvalleissa tulee suosia niittyjä kauttaaltaan leikatun nurmen sijaan sekä kiinnittää erityistä huomiota vieraslajien leviämisen estämiseen. Meluvalleissa käytettävät maamassat eivät saa sisältää haitallisia vieraslajeja. Meluaitoja koskien on annettu ohjeita kohdassa Aitaaminen.

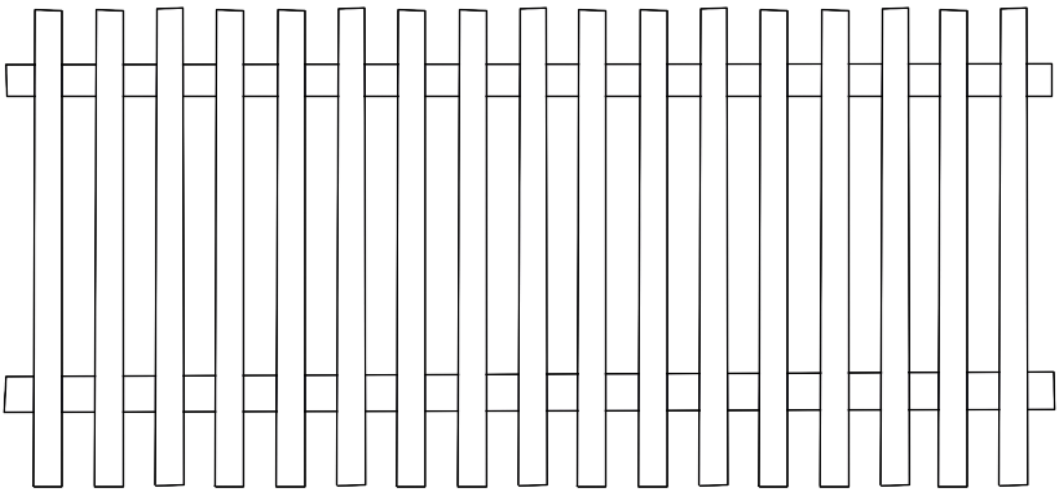
Aitaaminen

Alueen kulttuurimaisemaan sopivat pensasaidat sekä harvat lauta- ja säleaidat. Jotta säilytetään alueelle ominainen väljyys ja mahdollistetaan puutarhojen näkyminen katukuvassa, tulee tonttien rajaamisessa välttää korkeita ja liian peittäviä ratkaisuja.

AO-, AP- ja A-tonteilla:

Tonteilla ei sallita yli 1,4 metriä korkeita aitoja. Kielto ei koske kaavamääräyksillä tietyillä tonteilla erikseen sallittuja meluaitoja. AO-tonteilla tontinrajat tulee aidata VL-aluetta ja katualuetta vasten enintään 1,4 metriä korkealla pensasaidalla tai -aidanteella. A- ja AP-tonttien Lahelankaarteeseen, Lahelanpellontiehen, Lähteentiehen, Laihonraittiin, Heinähäntään, Elonkokoojaan ja Anssin-Jukan puistoon rajautuvilla tontinrajoilla piha-alueet tulee rajata aidalla.

Mikäli tontin rajoille, joihin tulee istuttaa pensasaitaa, on tarve sijoittaa rakenteellisia aitoja, tulee ne sijoittaa pensasaidan ja tontin väliin. Tonttia rajaava pensasaita tulee istuttaa tontin puolelle, 0,5 metrin etäisyydelle tontin rajasta. Mikäli tontille sijoittuu useampi kuin yksi asunto, tulee huoneistokohtaiset pihatilat rajata enintään 1,4 metriä korkealla pensasaidalla. Tonteilla sallitaan enintään 1,4 metriä korkeiden pensasaitojen ohella vain enintään 1,4 metriä korkeat harvarakenteiset lauta- tai säleaidat.

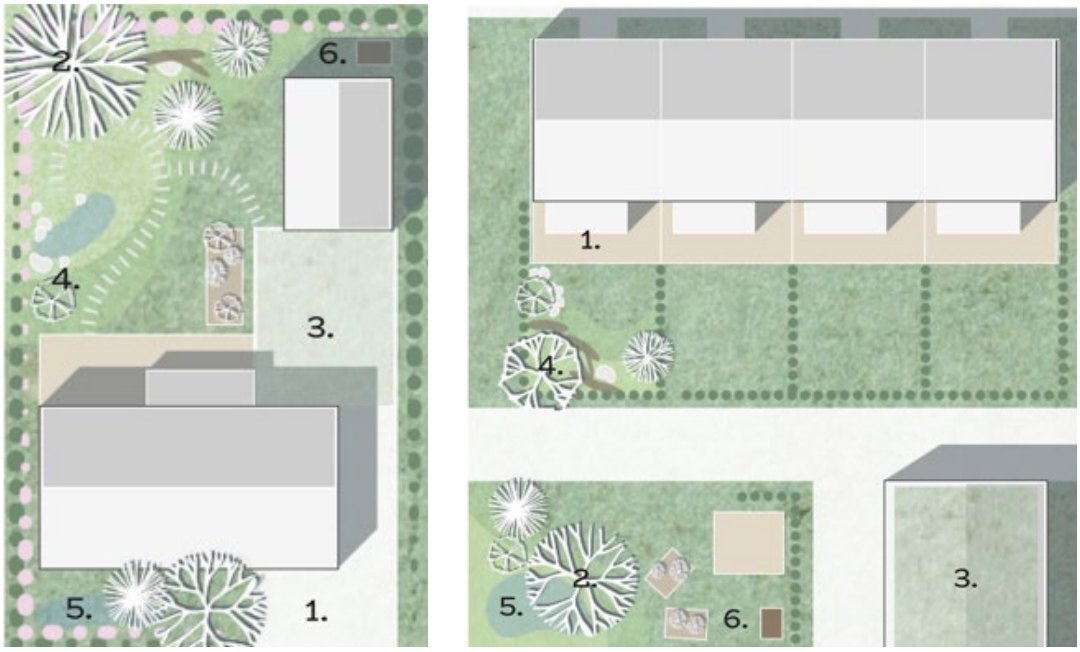
Alueelle soveltuvat harvarakenteiset lauta- tai säleaidat. Lautojen ja säleiden tulee olla pystysuuntaisia.

Meluaitojen tulee olla lautaverhoiltuja, ja ne tulee sovittaa tontilla olevien rakennusten arkkitehtuuriin.

Tonttien kasvillisuus

Tonteille on kaavakartassa osoitettu istutettavia alueita tonttien reunoille, ja asemakaavassa on annettu määräyksiä pihoille istutettavien puiden määrästä, piha-alueiden luonnon monimuotoisuudesta, vettäläpäisevien pintojen suosimisesta, viherkertoimen käytöstä, puuston säilyttämisestä ja hoitamisesta sekä vieraslajien huomioimisesta. Tuusulan viherkertoimen käyttöohje on tämän rakentamistapaohjeen liitteenä. Piha-alueiden kasvillisuudella tuetaan luonnon monimuotoisuutta, ylläpidetään latvuspeittävyyttä, tuodaan alueelle kulttuurimaisemaan soveltuvaa puutarhamaista ja vehreää ilmettä, lisätään piha-alueiden yksityisyyttä, muodostetaan suojaa paahteelta sekä sovitetaan uutta rakentamista ja piha-alueita alueen avoimeen viljelymaisemaan, puistoihin ja metsäalueisiin.

Erityisesti tontteja reunustavien istutusvyöhykkeiden kasvillisuus on tärkeässä roolissa piha-alueiden ja uuden rakentamisen sovittamisessa maisemaan. Tonttien istutettavaksi määrätyillä osilla kannustetaan suosimaan näkösuojaa muodostavia pensasistutuksia sekä kasvillisuuden monikerroksellisuutta. Tontteja reunustavat istutusvyöhykkeet muodostavat tonteille vehreän reunan, joka etenkin monikerroksisesti toteutettuna pehmentää ja porrastaa avoimen maiseman ja uuden rakentamisen välistä rajaa. Tontteja reunustavilla, istutettavaksi määrätyillä osilla kasvillisuus saa olla pääosin enintään 1,4 metriä korkeaa, lukuun ottamatta yksittäisiä puita tai puuryhmiä, jotka saavat kasvaa tätä korkeammaksi.

AO-tonttien sekä A- ja AP-tonttien suunnitteluperiaatteet.

1. Rakennetummat ja maan pintaa kuluttavammat toiminnot lähelle rakennusta (esim. terassi tai pelinurmi).
2. Kasvillisuuden säästäminen ja istuttaminen kotimaisia, kestäviä ja turvallisia lajeja suosien.
3. Kasvillisuuspeitteisen ja vettäläpäisevien pintojen määrän maksimointi esim. kasvillisuuskattoja ja vettäläpäiseviä pintoja hyödyntäen.
4. Kerrokselliset ja monilajiset istutukset.
5. Lumitila tulee suunnitella ja vettä pidättää tonteilla esim. sadevesipuutarhassa.
6. Kasvijätteen kierrätys omalla pihalla esim. kompostoimalla, katteena tai lahopuutarhassa.

Kasvillisuutta ja maaperää tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan. Pihan rakennetummat ja aktiivisemmat toiminnot (esim. terassi tai pelinurmi) tulisi ensisijaisesti sijoittaa lähelle rakennusta ja pihan ulompi vyöhyke suunnitella istutettavaksi alueeksi.

Istutusten osalta tulee suosia monikerroksellisia ja –lajisia istutuksia, mikä tarkoittaa sitä, että samassa istutuksessa on puita/pensaita, perennoja, maanpeitekasveja ja kesäkukkia tai hyöty-, koriste ja luonnonkasveja eri tasoissa, niin, että paljasta maan pintaa ei juuri ole.

Kerroksellisessa istutuksessa on puita/pensaita, perennoja, hyöty-, koriste- ja maanpeitekasveja eri tasoissa.

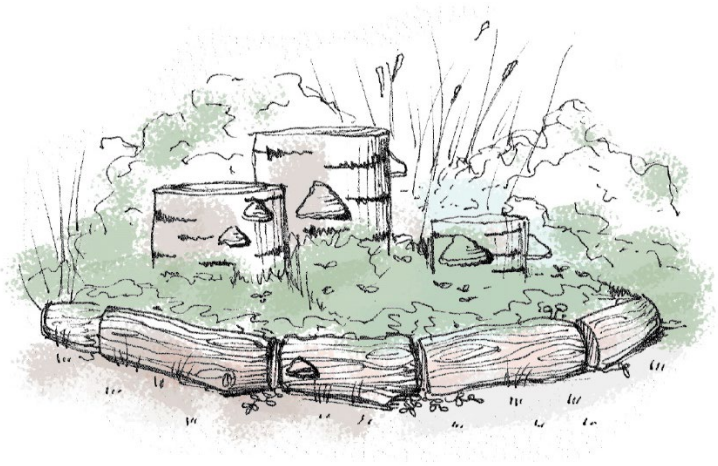
Piha-alueilla tulee suosia suomalaista niittykasvillisuutta kauttaaltaan leikatun nurmen sijaan. Lisäksi tulee suosia pölyttäjille tärkeitä, eri aikaan ja erityisesti keväällä kukkivia lajikkeita, marjapensaita ja hedelmäpuita, paikkaan sopivia ja kestäviä FinE-lajikkeita, Suomessa kasvatettuja taimia sekä perinnekasveja.

Hallitun hoitamattomuuden vastapainoksi valitut siistit, kauniisti ikääntyvät materiaalit ja ”skarpit” rajaukset sekä muutamat ryhdikkäät kasvit tuovat selkeyttä pihaan.

Pihoille ei saa istuttaa haitallisia vieraslajeja. Haitallisten vieraslajien leviämisen estämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lisätietoa haitallisista vieraslajeista löytää esimerkiksi sivustolta vieraslajit.fi

Lehti- ja kasvijäte on suositeltavaa kierrättää kotipihalla risuaitana, maan katteena tai lahopuutarhana. Pihoilla on suositeltavaa käyttää luonnonmukaisia puutarhan hoitomenetelmiä ja kauniisti ikääntyviä kestäviä materiaaleja sekä välttää muovia ja myrkkyjä.

Lahopuutarhat, kasvijätteen kierrätys ja kompostointi omalla tontilla tukevat luonnon monimuotoisuutta.

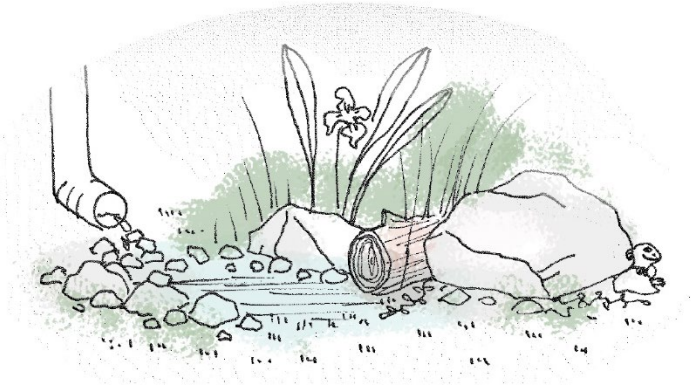
Puuston säilyttäminen ja hoito

Asemakaavamääräysten mukaan alueella olevaa puustoa tulee hoitaa ja täydentää sekä tarvittaessa uusia, minkä lisäksi asemakaavassa on annettu ohjeita puiden säilyttämiseen ja suojaamiseen. Alueen olemassa olevaa puustoa tulee vaalia osana alueen maisemallista ja ekologista kokonaisuutta. Säilytettävää puustoa tulee hoitaa säännöllisesti ja tarvittaessa täydentää uusilla puilla. Mikäli puita joudutaan poistamaan, tulee ne korvata uusilla hyödyntäen paikkaan sopivia ja kestäviä lajikkeita. Säilytettävien puiden ympärille tulee rakentamisen ajaksi pystyttää suoja-aita, joka estää mm. työkoneiden pääsyn ja materiaalien lastaamisen juuristoalueelle. Suojattua aluetta ei saa käyttää varastointiin, kulkureittinä tai työalueena. Säilytettävien puiden kohdalla maanpinnan korkeutta ei saa muuttaa. Kaivaminen, täyttäminen ja tiivistäminen juuristoalueella on kielletty. Tehtävien rakenteiden, kuten perustusten, pihakiveyksien ja muiden pinnoitettujen alueiden tulisi sijaita vähintään kahden metrin etäisyydellä puiden rungosta aina kun se on mahdollista. Säilytettävien puiden alueita ei saa käyttää lumitilana. Lunta ei saa kasata siten, että se kuormittaa tai vaurioittaa puita tai sen juuristoa.

Hulevedet

Asemakaavassa on annettu määräyksiä hulevesien hallintaan ja käsittelyyn liittyen. Rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä selvitys hulevesien järjestämisestä.

Hulevesien muodostumisen vähentäminen on yleisesti suositeltavaa kaikilla tonteilla. Hulevesien muodostumista voidaan vähentää suosimalla vettä läpäiseviä pintoja, minimoimalla asfaltti- ja kattopinta-alaa, keräämällä tai viivyttämällä sadevesiä sekä painanteiden, kasvillisuuden, istutusten ja kasvillisuuskattojen avulla. Tontin hulevesiä ei saa johtaa naapuritonteille.

Hulevesiä voi viivyttää tonteilla esim. kasvillisuuspeitteisissä painanteissa tai sadevesipuutarhoissa.

Julkisivut (korttelit 2290–2297, 2299–2309 ja 2240)

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia ja alueen maisemaan sopeutuvia. Harmonisen taajamakuvan varmistamiseksi rakennusten ulkoarkkitehtuurissa suositaan yhtenäisiä materiaaleja ja värejä.

Mahdollisten autosuojien, polkupyörä- ja jätekatosten, varastojen, ulkosaunojen ja muiden apurakennusten julkisivujen tulee olla taajamakuvalliselta tasoltaan asuinrakennuksia vastaavia. Kyseisten piharakennusten julkisivuverhoukset käsitellään asuinrakennuksen julkisivujen tapaan.

Julkisivuissa sallittuja värisävyjä ovat murretut, maanläheiset sävyt, jotka sopeutuvat kulttuurimaiseman perinnerakentamiseen. Tämän sivun oikeassa laidassa on esitetty sallitut julkisivuvärit, jotka on valittu perinnemaaleista. Sallitut julkisivuvärit ovat käsittelemätön puu, lämmin okra, murrettu vaaleampi ja tummempi oranssi, terrakotta, murrettu lämmin punainen, murrettu tummanpunainen, lämmin ruskeanpunainen, lämmin ruskea, lämmin tummanruskea, tummanruskea ja murrettu lämmin vihreä. Julkisivuissa ei sallita kirkkaita värejä eikä päävärinä mustan tai valkoisen sävyjä. Esimerkiksi hyvin tumma ruskea tai harmaa tulkitaan mustansävyiseksi.

Julkisivujen yksityiskohtien, kuten nurkkalautojen ja muiden listoitusten on oltava ilmeeltään pelkistettyjä. Rakennuksissa ei sallita julkisivun pääväristä poikkeavia nurkka-, peite- tai ikkunanpielilautoja. Kadunpuoleisiin asuinrakennuksen päätyihin on tehtävä vähintään yksi valoaukko tai ikkuna.

Ilmalämpöpumpun tai muun energiajärjestelmän ulkoyksiköt asennetaan niin, että ne eivät näy kadulle eivätkä yleiselle viheralueelle, tai ne mukautetaan rakennuksen julkisivuun esimerkiksi rakennuksen ulkoarkkitehtuuriin sopivalla suojakotelolla.

Rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää peittomaalattua tai kuultokäsiteltyä lautaverhousta. Yksityiskohtien osalta voidaan julkisivumateriaalissa tehdä pieniä poikkeamia. Julkisivujen tulee olla pääosin yksivärisiä. Yksityiskohdissa, kuten ikkunankarmeissa ja ovissa, saa käyttää tehosteväriä. Muilta osin tehostevärien käyttö ei ole sallittua.

Julkisivut (korttelit 2297–2298)

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia ja ne tulee julkisivuiltaan ja väritykseltään sovittaa Lahelanrinteen asuntomessualueen ympäröivään rakentamiseen.

Lahelanrinteen asuntomessualueen rakennuskannalle ovat ominaisia matala mittakaava, 1970-luvun modernistinen arkkitehtuuri sekä rakennusten selkeä ja pelkistetty muotokieli. Julkisivumateriaaleina vallitsevat puu ja tiili. Rakennuskantaa on muutettu alkuperäisestä useissa vaiheissa, mutta rakentamisajankohdalle ominainen arkkitehtoninen perusluonne on edelleen tunnistettavissa alueella.

Alueen alkuperäiselle ilmeelle olivat tunnusomaisia voimakkaat ja kirkkaat julkisivuvärit kuten punainen, sininen, keltainen, vihreä ja oranssi, sekä valkoisen eri sävyt, joita usein korostettiin tummalla tehosteväriällä, esimerkiksi tummanruskealla. Tiilirakennukset olivat punatiiltä, keltatiiltä tai valkoista tiiltä. Uudisrakentamisessa on suositeltavaa käyttää värisävyjä ja -yhdistelmiä, jotka sopeutuvat alueen alkuperäiseen ilmeeseen.

Uudisrakennusten suunnittelussa tulee hyödyntää selkeää ja pelkistettyä arkkitehtuuria. Rakennusten massoittelun tulee olla rauhallista ja mittakaavaltaan ympäristöön sopivaa. Julkisivumateriaalien tulee olla ensisijaisesti puuta tai tiiltä. Julkisivujen jäsentelyssä voidaan käyttää suuria ikkuna-aukotuksia, puusäleikköjä sekä muita 1970-luvun modernistiselle pientaloarkkitehtuurille ominaisia elementtejä nykyaikaisin ratkaisuin toteutettuina.

Ikkuna-aukotuksen tulee olla rakennuksen arkkitehtuurin kannalta johdonmukainen. Julkisivuissa tulee suosia suuria ikkuna-aukotuksia erityisesti oleskelupihojen suuntaan. Ikkunoiden ja muiden julkisivuaukkojen sijoittelussa tulee välttää tarpeettoman pienipiirteistä tai koristeellista jäsentelyä.

Mahdollisten autosuojien, polkupyörä- ja jätekatosten, varastojen, ulkosaunojen ja muiden apurakennusten julkisivujen tulee olla taajamakuvalliselta tasoltaan asuinrakennuksia vastaavia. Kyseisten piharakennusten julkisivuverhoukset käsitellään asuinrakennuksen julkisivujen tapaan.

Ilmalämpöpumpun tai muun energiajärjestelmän ulkoyksiköt asennetaan niin, että ne eivät näy kadulle eivätkä yleiselle viheralueelle, tai ne mukautetaan rakennuksen julkisivuun esimerkiksi rakennuksen ulkoarkkitehtuuriin sopivalla suojakotelolla.

Vesikatot (korttelit 2290–2297, 2299–2309 ja 2240)

Rakennuksissa tulee olla harjakatto. Katoille voidaan sijoittaa kattoikkunoita tai -lyhtyjä. Kattoikkunat tai -lyhdyt eivät saa nousta harjakorkeuden yli. Harjakaton kaltevuus tulee olla 1:1,5–1:3. Yksikerroksissa rakennuksissa harjakaton kaltevuus tulee olla 1:1,5, jotta alueen ilme säilyy ryhdikkäänä, eikä yksittäisten rakennusten harjakorkeus jää turhan matalaksi. Katkaistuja harjakattoja ei sallita. Katoksiin sekä korkeintaan 4 metriä leveisiin rakennuksiin voidaan rakentaa pulpetti- ja kasvillisuuskatto.

Kattojen tulee olla väriltään harmaita, mustia tai murretun punaisia. Katolle on sallittua kiinnittää aurinkopaneeleita tai -keräimiä. Aurinkopaneeleita tai -keräimiä käytettäessä on huolehdittava, etteivät ne nouse harjakorkeuden yli.

Piharakennusten katon on oltava väritykseltään ja materiaaliltaan yhtenevä tontin päärakennuksen katon kanssa. Piharakennuksessa voi olla kasvillisuuskatto, vaikka päärakennuksessa sitä ei olisi käytetty.

Vesikatot (korttelit 2297–2298)

Rakennusten vesikatoissa tulee suosia matalaa ja horisontaalista ilmettä korostavia ratkaisuja. Lahelanrinteen asuntomessualueen rakennuksissa oli alun perin laajasti käytössä tasa- ja pulpettikattoja, jotka olivat keskeinen osa alueen modernistista

arkkitehtuuria. Vaikka useisiin rakennuksiin on myöhemmin rakennettu harjakatto, tulee uudisrakentamisessa pyrkiä säilyttämään alueelle ominainen matala ja selkeä kattomaisema. Rakennuksissa tulee olla harja- tai pulpettikatto. Harjakaton kaltevuuden tulee olla 1:3 tai loivempi ja pulpettikaton kaltevuuden tulee olla 1:7 tai loivempi. Kattojen tulee olla muodoltaan ja mittasuhteiltaan sellaisia, että rakennusten kokonaisilme säilyy matalana ja ympäristöön sopeutuvana.

Kattojen tulee olla väriltään harmaita tai ruskeita. Katolle on sallittua kiinnittää aurinkopaneeleita tai -keräimiä. Aurinkopaneeleita tai -keräimiä käytettäessä on huolehdittava, etteivät ne nouse harjakorkeuden yli.

Piharakennusten katon on oltava väritykseltään ja materiaaliltaan yhtenevä tontin päärakennuksen katon kanssa. Piharakennuksessa voi olla kasvillisuuskatto, vaikka päärakennuksessa sitä ei olisi käytetty.

Autosuojat ja talousrakennukset

Autokatokset, -tallit ja muut talousrakennukset eivät saa olla kooltaan, korkeudeltaan tai muuten ulkomuodoltaan hallitsevia, vaan niiden tulee ulkomuodoltaan supeutua asuinrakennukseen. Tästä syystä asuinrakennuksesta erillisen autosuojan lattia tehdään asuinhuoneiden lattiaa matalammalle tasolle.

Tonttiliittymä

Tontille saa tehdä vain yhden enintään 6 metriä leveän ajoneuvoliittymän.

Jätehuolto

Jätesuoja tulee sijoittaa tontin kadun puoleisen rajan läheisyyteen tonttiliittymän yhteyteen jätehuollon helpottamiseksi. Jätesuoja tulee ensisijaisesti sijoittaa autosuojaan tai muuhun talousrakennukseen katoksen alle tai erilliseen, seinin rajattuun tilaan. Piha-alueelle sijoittuva jätesuoja ei saa aiheuttaa näkemäestettä. Piha-alueelle sijoittuva jäteastia on aidattava vähintään kahdelta sivultaan, joista toisen on oltava jätesuojan kadun puoleinen sivu. Jätesuojaa ei saa sijoittaa istutettavaksi osoitetulle alueelle.

Kortteliin 2240 on osoitettu tontin osa, johon tulee sijoittaa korttelikohtainen keskitetty jätteiden kierrätyspiste (j). Kyseinen jätteiden kierrätyspiste palvelee tontteja 9–14.

Kuva: Visualisointi Hämeentieltä Laihonraitille päin. Vasemmalle jää maisemallisesti tärkeä avoimena säilytettävä alue. (Arkkitehtitoimisto Koan Oy, 2026)

2. Yleiset alueet

Katu-, lähivirkistys- ja suojaviheralueilla tulee suomalaista niittykasvillisuutta kauttaaltaan leikatun nurmen sijaan sekä kiinnittää erityistä huomiota vieraslajien leviämisen estämiseen. Alueella käytettävät maamassat eivät saa sisältää haitallisia vieraslajeja. Asemakaavamääräysten mukaan alueella olevaa puustoa tulee hoitaa ja täydentää sekä tarvittaessa uusia, minkä lisäksi asemakaavassa on annettu ohjeita puiden säilyttämiseen ja suojaamiseen. Rakentamistapaohjeessa esitetyt puuston säilyttämistä ja hoitoa koskevat määräykset tulee huomioida tonttien lisäksi myös yleisillä alueilla.

Lahelanrinteenpuisto ja Vihanta ovat osa puustoista viheryhteyttä, ja niiden alueella ulkoilureitit ja muut rakenteet sekä toimenpiteet tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että olemassa olevaa puustoa säästetään mahdollisimman paljon.

Tuusulanjoen ranta-alueiden tulvivia niittyalueita on suositeltavaa hoitaa laiduntamalla ja/tai niittämällä ja korjaamalla niittojäte pois. Tämä mahdollistaa alueiden ravinteisuuden alenemisen ja lajiston monimuotoisuuden kasvamisen.

Yleisten alueiden istutuksissa tulee hyödyntää kotimaisia lajikkeita. Yleisillä alueilla tulee suosia pölyttäjille tärkeitä, eri aikaan ja erityisesti keväällä kukkivia lajikkeita, paikkaan sopivia ja kestäviä FinE-lajikkeita, Suomessa kasvatettuja ja paikallisia taimia, perinne- ja luonnonkasveja sekä jalopuita. Istutusten monikerroksellisuus on hyvä keino sovittaa katualuetta maisemaan. Tällöin samassa istutuksessa on puita/pensaita, perennoja, maanpeitekasveja ja kesäkukkia tai hyöty-, koriste ja luonnonkasveja eri tasoissa.

Katualueet

Katualueen puuriveissä tulee suosia kotimaisia ja kotimaista alkuperää olevia puulajeja ja monilajisia istutuksia.

Lahelankaarteen katualue sivuaa arvokasta lepakoiden elinympäristöä. On suositeltavaa, että Lahelankaarteen katuvalaistus pidetään sammutettuna lepakoiden aktiivisimpana aikana eli touko-elokuussa.

Ulkoilureitit

Asemakaavassa on esitetty uusia ja olemassa olevia ulkoilureittejä. Ulkoilureitit tulee suunnitella ja toteuttaa hierarkkisesti siten, että keskeisimmät reitit toteutetaan korkealaatuisina ja talvikunnossapidettyinä. Toissijaisia reittejä voidaan toteuttaa myös kevyemmin rakennettuina ja kapeampina, eikä niitä ole välttämätöntä talvikunnossapitää. Reittien suunnittelussa ja toteutuksessa tulee pyrkiä säilyttämään mahdollisimman paljon puustoa ja olemassa olevia maamassoja.

Koirapuistot

Asemakaavassa on esitetty ohjeellinen sijainti koirapuistolle. Koirapuisto sijaitsee metsäisellä alueella, joka on osa puustoista viheryhteyttä. Tästä syystä koirapuisto tulee toteuttaa mahdollisuuksien mukaan puustoisena siten, että olemassa ole-

vaa puustoa säilytetään. Erityisesti vanhoja puita on syytä pyrkiä säilyttämään, sillä varttuneet puut kestävät koirien jätöskuormitusta paremmin kuin uudet istutettava puut.

Koirapuiston toteuttamisessa tulee ottaa huomioon koirapuistosta kantautuva melu ja sen mahdollinen torjuminen esimerkiksi siten, että koirapuistoa ympäröivä metsäalue säilytetään puustoisena. Koirapuistoa ympäröivää puustoa voidaan tarpeen mukaan myös tihentää koirapuiston ympärillä. Koirapuiston valaistusta ja sen kautta koirapuiston käyttöaikaa voidaan myös ohjata siten, ettei koirapuistoa valaista yöaikaan.

Palstaviljelyalue

Asemakaavassa on esitetty ohjeellinen sijainti palstaviljelyalueelle. Palstaviljelyalue sijaitsee asemakaavan mukaisella maisemallisesti tärkeällä alueella, joka tulee säilyttää pääosin avoimena. Alue on osa avointen ympäristöjen verkostoa. Kasvillisuudeltaan monimuotoinen palstaviljelyalue voi rakennetussa ympäristössä olla merkittävä askelkivi esimerkiksi pölyttäjille ja linnuille.

Asemakaava mahdollistaa alueen toimintaa palvelevan vähäisen rakentamisen. Rakentaminen ja muut rakenteet tulee toteuttaa tavalla, joka sopeutuu alueen avoimeen maisemaan. Rakentaminen ei saa olla avointa maisemaa dominoivaa vaan sen tulee olla mittakaavaltaan pientä, perinnemaisemaan sopivaa ja mahdollisuuksien mukaan avointa maisemaa reunustavaa.

Maisemallisesti tärkeä avoimena säilytettävä alue

Asemakaavaan on merkitty ama-rajauksella maisemallisesti tärkeä alue, joka on säilytettävä pääosin avoimena. Alueella on tärkeää säilyttää peltomaisemalle tyypillisiä pitkiä näkymiä. Näkymät päättyvät metsiin ja kasvillisuuden takaa siintäviin asuinalueisiin. Tästä syystä puiden istuttaminen on sallittua vain avoimen maisematilan reunoilla tai saarekkeina.

Maastoltaan alue on loivasti kumpuilevaa kulttuurimaisemaa, jossa kumpuilu toisinaan myös peittää näkymiä. Avoimena säilytettävälle alueelle on asemakaavassa esitetty ohjeellinen maan läjitykselle varattu alue. Läjitys on toteutettava tavalla,

joka sopeutuu alueen kumpuilevaan peltomaastoon, eikä peitä merkittävästi olemassa olevia näkymiä. Erityisen tärkeitä ovat Hämeentieltä kaava-alueelle avautuvat näkymät. Läjitysalueet tulee muotoilla loivaksi ja maisemoida siten, että ne sopeutuvat ympäristöön.

Huoltotekniikka

Puistomuuntamot, pumppaamot ja muut vastaavat rakennukset suositellaan maisemoitavaksi viherrakentamisen keinoin.